

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1182/23
27.3.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужиле Еуробанк директна а.д. Београд, са седиштем у Београду, Вука Караџића 10, чије је пуномоћник Дејан Вуковић, адвокат из Београда, Теодора Драјзера 34, против тужене АА из ..., чији је пуномоћник Александра Ристић, адвокат из Ниша, Цара Душана 54-72, ПЦ „Душанов Базар” Кула, локал 301а, ради дуга, одлучујући о жалбама тужиле и тужене, изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 11514/18 од 14.07.2022. године, у седници већа одржаној дана 27.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба тужене, изјављена против става првог изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 11514/18 од 14.07.2022. године, као **НЕДОЗВОЉЕНА**.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 11514/18 од 14.07.2022. године у ставовима другом и трећем изреке.

ПРЕИНАЧАВА СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртном изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 11514/18 од 14.07.2022. године тако што се обавезује тужена АА из ..., да тужиле Еуробанк директна а.д. Београд, на име трошкова целог парничног поступка исплати износ од 413.430,75 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом ставом првим изреке, укинута је у целости решење о извршењу Основног суда у Нишу И.Ив. 919/17 од 15.09.2017. године. Ставом другим изреке дозвољено је преиначење тужбе учињено поднеском тужиле од 06.05.2022. године. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиле на име дуга исплати

укупан износ од 4.715.169,50 динара и то на име главнице и трошкова реализације инструмената обезбеђења износ од 3.999.343,50 динара, са законском затезном каматом почев од 12.08.2017. године до исплате, као и износ од 715.826,00 динара на име доспеле законске затезне камате обрачунате до 12.08.2017. године. Ставом четвртим изреке обавезана је тужена да тужиљи исплати износ од 232.875,00 динара на име трошкова парничног поступка, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, до исплате.

Против наведене пресуде парничне странке су благовремено изјавиле жалбе. Тужиља пресуду побија у ставу четвртог изреке, не наводећи законске разлоге побијања, док тужена пресуду побија у целости, из свих законских разлога предвиђених одредбом члана 373. став 1. ЗПП. Трошкове другостепеног поступка су одређено тражили.

Тужиља је одговорила на жалбу тужене.

Испитујући правилност побијане пресуде у оквиру законских овлашћења из одредбе члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/2011, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиље делимично основана, док је жалба тужене делимично неоснована и делимично недозвољена.

Одбачена је жалба тужене, изјављена против ства првог изреке побијане пресуде као недозвољена, будући да тужена нема правни интерес да побија пресуду у делу у којем је успела у спору, на основу члана 401. тачка 1. у вези са чланом 378. став 3. ЗПП, па је одлучено као у ставу првом изреке ове пресуде.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по сллужбеној дужности. Супротно наводима у жалби тужене није учињена ни битна повреда из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, будући да је изрека пресуде јасна и разумљива, да не противречи сама себи ни разлозима који су дати о битним чињеницама на јасан и непротивречан начин, тако да се законитост и правилност побијане пресуде са сигурношћу могу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су 29.06.2006. године закључиле уговор о стамбеном кредиту број ..., којим уговором је туженој одобрен кредит у висини од 40.300 CHF у у динарској противвредности по средњем курсу банке важећем на дан пуштања кредита у течај, са роком отплате од 203 месеца, при чему први ануитет доспева на наплату 05.08.2006. године, а последњи 05.06.2023. године. Уговором је констатовано да ће износ сваке појединачне рате бити дефинисан ануитетним планом који чини саставни део уговора, те да ће се обрачуни плаћања ануитета утврђених у плану отплате у CHF вршити у динарској противвредности по продајном курсу банке на дан уплате, као и да на износ средстава банка обрачунава и наплаћује камату по променљивој каматној стопи која у моменту закључења уговора износи 8% на годишњем нивоу, при чему банка задржава право промене каматне стопе без закључења посебног анекса уговора, у складу са актима пословне политике банке, које регулишу висину и начин обрачуна камате, док у случају да корисник кредита не

измири своје доспеле обавезе у року, на све доспеле а неизмирене износе банка обрачунава затезну камату у складу са актима пословне политике и законским одредбама (члан 2). Тужена се обавезала да ће као средство обезбеђења уредног враћања кредита предати банци следеће инструменте обезбеђења: хипотеку првог реда на стамбено пословној згради површине 1 ха 75 м² на парцели ... КО ..., власништво заложних дужника ББ и ВВ и то уписом заложног права извршне вансудске хипотеке првог реда у смислу члана 15. Закона о хипотеци код надлежног органа, полису осигурања непокретности из претходног става винкулирану у корист банке, два комада бланко сопствених меница потписаних од стране корисника кредита са овлашћењем банци да их попуни а према тексту овлашћења који одреди банка и административну забрану за корисника кредита (члан 8 став 1), а у случају раскида уговора банка може по свом избору реализовати свака или нека од средстава обезбеђења којима банка располаже (члан 8). Према одлуци банке број 01-15412/13 од 08.07.2013. године раскинут је предметни уговор о стамбеном кредиту, тужилца је активирала хипотеку првог реда, па су у извршном поступку против заложног дужника ВВ пред Основним судом у Нишу под бројем И 7230/13 из купопродајне цене продате непокретности намирени трошкови извршења у укупном износу од 65.032,00 динара, трошкови извршног поступка у износу од 15.000,00 динара, те трошкови камате у износу од 1.518.593,00 динара. Према налазу и мишљењу вештака економско-финансијске струке Душана Орлића на дан 11.08.2017. године неизмирени дуг тужене по основу предметног уговора о кредиту износи укупно 40.040 CHF, односно 4.715.169,15 динара према динарској противвредности на дан вештачења, од чега не име главног дуга износ од 32.855,79 CHF, односно 3.869.107,69 динара, на име трошкова инструмената обезбеђења износ од 1.105,94 CHF, односно 130.235,826 динара и на име затезне камате износ од 6.078,67 CHF, односно 715.826,03 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и одредби члана 17. став 1. и 1065. Закона о облигационим односима – ЗОО, првостепени суд је закључио да тужена није уредно и благовремено измиривала своје обавезе преузете уговором о кредиту, због чега је тужилца 11.08.2017. године прогласила кредит, односно потраживање доспелим, и активирала меницу као средство обезбеђења, па је на основу вештачења које је суд прихватио, на које парничне странке нису имале примедбе, утврдио да је тужена дужна да тужилци на име главног дуга и трошкова инструмената обезбеђења исплати износ од 3.999.343,50 динара, са законском затезном каматом почев од 12.08.2017. године до испалте, као износ од 715.826,00 динара на име обрачунате законске затезне камате до 12.08.2017. године, у складу са чланом 279. ЗОО. Ценећи приговор застарелости потраживања првостепени суд је оценио да је исти неоснован, будући да у складу са одредбом члана 371. ЗОО потраживања из уговора о кредиту застаревају за 10 година. Целокупно потраживање тужиоца је доспело након раскида уговора због неизвршења обавеза Одлуком од 08.07.2013. године од када до подношења предлога за извршење на основу веродостојне исправе – менице дана 13.09.2017. године није протекао рок од 10 година, које потраживање је обезбеђено меницом која је издата 29.06.2006. године на износ од 4.242.624,73 динара са датумом доспелости 11.08.2017. године. Првостепени суд је из разлога прецизности изреке, укинуо решење о извршењу Основног суда у Нишу И.Ив. 919/17 од 15.09.2017. године у целости применом члана 460. став 4. ЗПП, имајући у виду да је тужилца током поступка поднеском од 06.05.2022. године преиначила тужбу потражујући исплату вишег износа у односу на износ који је потраживала предлогом за извршење, а које преиначење је

првостепени суд дозволио, применом члана 199. и 200. ЗПП.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано, правилном оценом изведених доказа у смислу члана 8. ЗПП. Наводима у жалби тужене чињенично утврђење првостепеног суда није доведено у сумњу.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев. За своју одлуку навео је јасне, довољне и аргументоване разлоге које као правилне прихвата другостепени суд.

Нису основани наводи у жалби тужене којима указује да је првостепени суд занемарио чињеницу да је уговор о кредиту раскинут још 08.07.2013. године и да су правне последице тог раскида тада наступиле, услед чега је и активирана хипотека као средство обезбеђења кредита, а да је потом утврдио да је 11.08.2017. године кредит поново проглашен доспелим и покренут поступак против тужене. Ово са разлога што је првостепени суд правилно утврдио да је Одлуком банке број 01-15412/13 од 08.07.2013. године раскинут предметни уговор о стамбеном кредиту, да је тужила активирала хипотеку првог реда, те да су у извршном поступку пред Основним судом у Нишу И.бр.7230/13 из купопродајне цене продате непокретности намирили поред трошкова извршења и трошкови камате у износу од 1.518.593,00 динара, а како није наплаћено комплетно потраживање тужиле, настављена је реализација наплате неизмиреног преосталог дуга по предметном уговору о стамбеном кредиту активирањем менице као средства обезбеђења подношењем предлога за дозволу извршења на основу веродостојне исправе 13.09.2017. године. Висина дуга правилно је обрачуната на основу налаза и мишљења вештака финансијске струке на које парничне странке нису имале примедбе, које је првостепени прихватио као дат у складу са правилима струке. Како тужена није оспоравала налаз и мишљење вештака, нити у поступку пред првостепеним судом узела учешће (осим подношењем приговора у извршном поступку), то сада не може са успехом чинити ни у жалби.

Тужила је у складу са налазом и мишљењем вештака коначно определила тужбени захтев, које преиначење је суд правилно дозволио применом чл. 199. и 200. ЗПП, будући да је то било целисходно ради разрешења спора између парничних странака, а није продужило трајење поступка, па је решење потврђено применом члана 401. тачка 2. ЗПП.

Без утицаја су наводи у жалби да је првостепена пресуда контрадикторна у делу којим се образлаже оцена приговора застарелости који је истакнут од стране тужене. Првостепени суд супротно наводима у жалби, правилно закључује да од проглашења кредита доспелим 08.07.2013. године због неуредног извршавања обавеза од стране тужене, није протекао рок од десет година предвиђен одредбом члана 371. ЗОО до подношења предлога за дозволу извршења 13.09.2017. године на основу другог средства обезбеђења – менице која је, када је настављена реализација наплате дуга по предметном уговору о стамбеном кредиту, активирана.

Иако је првостепени суд правилно оценио да тужили, с обзиром на исход спора, припада право на накнаду трошкова парничног поступка, ипак се не може сматрати да је одлучујући у наведеном делу правилно применио одредбе Закона о парничном

поступку и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. У том смислу, одлука о трошковима поступка је преиначена и тужени обавезан да тужиљи исплати укупан износ од 413.430,75 динара, на име трошкова целог парничног поступка, од чега за састав предлога за извршење и два образложена поднеска износ од по 22.500,00 динара, за састав жалбе 9.000,00 динара, за заступање на три одржана рочишта износ од по 24.000,00 динара, за приступ на пет неодржаних рочишта износ од по 12.750,00 динара, за трошкове вештачења 15.000,00 динара и на име судске таксе на предлог за извршење у износу од 23.337,00 динара, на првостепену и другостепену пресуду у износу од по 72.375,00 динара, на жалбу 18.093,75 динара, који трошкови су одмерени применом Таксене и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, имајући у виду успех странака у првостепеном и другостепеном поступку, на основу одредби чл. 150, 153, 154. и 165. ЗПП. Тужиљи нису признати трошкови за састав одговора на жалбу и таксе на одговор на жалбу, будући да исти не представља обавезну парничну радњу па самим тим ни нужан трошак, сагласно одредби члана 154. став 1. ЗПП. На досуђени износ тужиљи припада и законска затезна камата у смислу одредбе члана 277. став 1. ЗОО, почев од дана извршности пресуде, до исплате.

Тужиљи правилно нису признати трошкови поступка увећани за одговарајући проценат на име пореза на додату вредност који јој је наплаћен од стране пуномоћника из реда адвоката, који је обвезник овог пореза. Иако би, сагласно одредбама ЗПП и Закона о порезу на додату вредност, странка која је постигла успех у парници, а која је радње у поступку предузимала посредством адвоката, начелно имала право на накнаду трошкова на име ПДВ на адвокатску услугу, у том случају је као доказ потребно приложити рачун о извршеним адвокатским услугама, који садржи све елементе рачуна прописане одредбом чл. 42. Закона о ПДВ. Конкретно, 1) назив, адреса и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна; 2) место и датум издавања рачуна; 3) назив, адреса и ПИБ обвезника – примаоца рачуна; 4) врста и количина испоручених добара или врста и обим услуга; 5) датум промета добара и услуга и висина авансних плаћања; 6) износ основице; 7) пореска стопа која се примењује; 8) износ ПДВ који је обрачунат на основицу; 9) напомена о одредби овог закона на основу које није обрачунат ПДВ; 10) напомена да се за промет добара и услуга примењује систем наплате. Међутим, пуномоћник тужиље није уз тужбу, нити у даљем току поступка, доставио суду доказ – рачун који садржи све елементе рачуна прописане законом, због чега потврда на околност да је пуномоћник тужиље обвезник пореза на додату вредност, не утиче на другачије становиште овог суда по овом питању, јер у поступку који је претходио доношењу побијане одлуке у том делу, тужиља није доставила доказ, а што је био дужна сагласно одредби чл. 231. ст. 2. ЗПП, да је наведени трошак заиста и сносила. Следом изложеног, одлука о трошковима парничног поступка је преиначена ставом другим изреке ове пресуде, применом члана 401. тачка 3. ЗПП

Како тужена није успела у поступку по изјављеном правном леку, не припада јој накнада трошкова другостепеног поступка, у складу са чланом 153. став 1. у вези са члана 165. став 1. ЗПП, те је одлучено као у ставу четвртом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић